

4.2. Porovnanie hodnotiacich kritérií a indikátorov kvality – identifikácia prvkov bulharského rámca nad rámec slovenského systému

OBLASŤ HODNOTENIA: VZDELÁVACÍ PROCES

Bulharský rámec za školský rok 2024/2025 obsahuje **6 kritérií a 21 indikátorov**. Väčšina indikátorov má v slovenskom rámci svoj ekvivalent (napr. riadenie vyučovania, aktivizujúce metódy, rozvoj kognitívnych a sociálnych kompetencií, sebahodnotenie žiakov či podporné opatrenia).

Analýza však identifikovala **niekoľko indikátorov, ktoré slovenská ŠŠI explicitne nesleduje**.

Indikátory nad rámec slovenského rámca:

1. Hodnotenie rizika vzdelávacích ťažkostí

- Bulharská inšpekcia sleduje systematické **identifikovanie rizika vzdelávacích ťažkostí žiakov** ako súčasť riadenia pedagogického procesu.
- V slovenskom rámci sa sleduje poskytovanie podpory žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo žiakom vyžadujúcim podporné opatrenia, **nie však systematické hodnotenie rizika vzdelávacích ťažkostí ako samostatný indikátor**.

2. Rozvíjanie podnikavosti a praktickej orientácie vzdelávania

- Bulharský rámec explicitne hodnotí, či vzdelávací proces rozvíja **podnikavosť, iniciatívnosť a praktickú orientáciu učenia**.
- V slovenskom rámci sa síce sleduje rozvoj poznávacích, sociálnych a občianskych kompetencií, avšak **kompetencia podnikavosti alebo praktickej orientácie vzdelávania nie je explicitným indikátorom inšpekčného hodnotenia**.

3. Rozvíjanie kompetencií súvisiacich so zdravím, športom a udržateľným životným prostredím

- Bulharská inšpekcia sleduje rozvoj kompetencií v oblasti **zdravého životného štýlu a environmentálnej zodpovednosti**.
- Slovenský rámec síce hodnotí bezpečné prostredie školy a niektoré sociálne kompetencie žiakov, **avšak environmentálne a zdravotné kompetencie žiakov nie sú explicitne hodnoteným indikátorom vzdelávacieho procesu**.

4. Efektívnosť tímovej práce pri zabezpečovaní podpory osobnostného rozvoja žiakov

- Bulharský rámec hodnotí tímovú spoluprácu pedagogických a odborných zamestnancov pri podpore osobnostného rozvoja žiakov.
- V slovenskom rámci sa sleduje existencia poradenských služieb a podporných opatrení, **nie však efektívnosť interdisciplinárnej tímovej spolupráce ako samostatný indikátor kvality vzdelávacieho procesu**.

5. Opatrenia na systematické sledovanie pokroku žiakov zo zraniteľných skupín

- Bulharský rámec explicitne sleduje systematické monitorovanie pokroku žiakov zo zraniteľných skupín.
- V slovenskom rámci sa sleduje informovanie zákonných zástupcov o zhoršení prospechu a podporné opatrenia, nie však systematické sledovanie pokroku konkrétnych zraniteľných skupín žiakov.

6. Udržateľnosť alebo zlepšovanie výsledkov externých hodnotení

- Bulharská inšpekcia sleduje trend výsledkov **národných testovaní a maturitných skúšok**.
- Slovenský rámec hodnotí proces učenia a vyučovania, **nie však trend výsledkov externých hodnotení ako samostatný indikátor kvality školy**.

OBLASŤ HODNOTENIA: RIADENIE

Bulharský rámec obsahuje **5 kritérií a 19 indikátorov**. Slovenský rámec sleduje pedagogické riadenie, dokumentáciu školy, kontrolnú činnosť vedenia a profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov.

Bulharský model však výraznejšie zdôrazňuje **strategické, finančné a organizačné aspekty riadenia školy**.

Kritériá a indikátory nad rámec slovenského rámca:

Strategické riadenie

- Líderstvo v školskej komunite
- Efektívna komunikácia v školskej komunite zameraná na realizáciu stratégie
- Monitorovanie výsledkov strategického riadenia a opatrení na zvyšovanie kvality

Slovenský rámec sleduje riadenie školy najmä prostredníctvom pedagogických dokumentov a kontrolnej činnosti, **nie však explicitne líderstvo riaditeľa ani implementáciu stratégie školy**.

Operatívne riadenie

- Autonómia a samospráva inštitúcie
- Partnerstvá na dosiahnutie cieľov inštitúcie
- Organizačné štruktúry na realizáciu stratégie

V slovenskom rámci sa hodnotí činnosť orgánov školy, ale **nie využívanie autonómie školy alebo strategických partnerstiev ako nástroja riadenia školy**.

Riadenie ľudských zdrojov

- Hodnotenie pracovného výkonu pedagogických a nepedagogických zamestnancov
- Politiky riadenia ľudských zdrojov

Slovenský rámec sleduje profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov, **nie však komplexné riadenie ľudských zdrojov ani hodnotenie výkonu nepedagogických zamestnancov**.

Riadenie finančných zdrojov

Bulharská inšpekcia hodnotí:

- využívanie rozpočtu na podporu rovnakého prístupu ku vzdelávaniu,
- získavanie dodatočných finančných zdrojov,
- efektívnosť využívania finančných zdrojov,
- transparentnosť riadenia rozpočtu.

Finančné riadenie školy sa v aktuálnych kritériách ŠŠI SR prakticky nehodnotí.

Riadenie informačno-technologických zdrojov

- znižovanie administratívnej záťaže pedagogických zamestnancov pomocou digitálnych nástrojov

Slovenský rámec sleduje využívanie IKT vo vyučovaní a dostupnosť digitálnej techniky, **nie však využitie technológií na zefektívnenie riadenia školy alebo redukciu administratívy.**

OBLASŤ HODNOTENIA: INŠTITUCIONÁLNE PROSTREDIE

Bulharský rámec obsahuje **5 kritérií a 19 indikátorov**. Slovenský rámec sa venuje klíme školy, bezpečnosti, materiálno-technickým podmienkam a poradenským službám.

Niektoré prvky bulharského rámca sú však širšie.

Kritériá a indikátory nad rámec slovenského rámca:

Organizačná kultúra školy

- riadenie zmien zamerané na organizačný rozvoj školy
- prostredie podporujúce rozvoj „učiacej sa organizácie“
- politika prevencie predčasného ukončenia školskej dochádzky

Slovenský rámec sleduje klímu školy a prevenciu rizikového správania, **nie však riadenie organizačných zmien ani politiku prevencie predčasného ukončenia vzdelávania.**

Efektívna spolupráca so zainteresovanými stranami

- prínos zainteresovaných strán k zvyšovaniu kvality vzdelávania

Slovenský rámec sleduje spoluprácu školy s rodičmi, **nie však hodnotenie reálneho prínosu partnerstiev k rozvoju školy.**

Knižnično-informačné zabezpečenie vzdelávacieho procesu

- využívanie knižničných a informačných zdrojov na podporu kvality vzdelávania
- prostredie a zdroje pre knižnično-informačné služby

Slovenský rámec hodnotí materiálno-technické vybavenie školy, **nie však samostatne knižnično-informačné služby školy.**

Spokojnosť účastníkov vzdelávacieho procesu

Bulharská inšpekcia sleduje:

- blahobyt žiakov
- atraktivitu školy pre žiakov
- profesijnú realizáciu pedagogických zamestnancov
- kvalitu vzdelávania z pohľadu účastníkov

Slovenský rámec sleduje klímu školy, **nie však systematické zisťovanie spokojnosti účastníkov vzdelávania ako samostatné kritérium hodnotenia školy.**